

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Nałęczowie za rok 2020**

Nałęczów 2021 r.

Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie przedstawia sprawozdanie podsumowujące działania realizowane na przestrzeni 2020 roku. Materiał pozwala podsumować szereg realizowanych przez Ośrodek przedsięwzięć, inicjatyw, projektów, a także pozwala na zaprezentowanie przyjętych i wdrożonych działań. Odzwierciedla stale rozbudowywaną ofertę wsparcia, rosnący potencjał kadry Ośrodka i otwartość do angażowania się w różnorodne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej.

Ośrodek skutecznie wykorzystuje narzędzia informatyczne (w tym takie rozwiązania jak E-PUAP i EMPATIA), dzięki którym mieszkańcy mogą wnioskować o przyznanie świadczeń w formie elektronicznej. Rozwiązania takie w znacznym stopniu ułatwiają mieszkańcom naszej gminy wnioskowanie o świadczenia. Procentowy udział wniosków o świadczenie wychowawcze składanych drogą elektroniczną w 2018 roku wyniósł 23,61% ogółu złożonych wniosków, podczas gdy w 2019 roku wyniósł już ponad połowę tj. 54,79%, a w 2020r. osiągnął 60%.

Podobnie w odniesieniu do wniosków o przyznanie świadczenia Dobry start, w roku 2018 wnioski elektroniczne stanowiły 36,83% wszystkich złożonych wniosków, natomiast w 2019 roku prawie połowę tj. 47,38%, a w 2020 roku już blisko 59%.

Realizacja misji Ośrodka nie byłaby możliwa bez aktywnej polityki miasta, aktywnej współpracy z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), dzięki którym na terenie gminy podejmowane są działania mające na celu rozbudowywanie systemu wsparcia dla mieszkańców.

Działania Ośrodka zawsze wiążą się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizmem pracowników oraz stałym dostosowywaniem form wsparcia do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Dobrym przykładem dbałości, profesjonalizmu oraz dostosowywania form wsparcia do zmieniających się potrzeb jest to, że pracownicy tutaj. Ośrodka są wysoko oceniani, stale podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe oraz realizują projekty współfinansowane ze środków UE.

W 2017 r. tutaj. Ośrodek został wyróżniony przez Wojewodę Lubelskiego za całokształt działań realizowanych na polu szeroko rozumianej pomocy społecznej, podejmowanie innowacyjnych przedsięwzięć wspierających podstawową działalność statutową. W 2018 r. działalność Ośrodka została przedstawiona przez Lubelski Urząd Wojewódzki Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej jako przykład dobrych praktyk i inicjatora różnorodnych działań na rzecz osób uwikłanych w przemoc. W 2018r. jeden pracownik Ośrodka został wyróżniony przez Wojewodę Lubelskiego, natomiast w 2019r. takie wyróżnienie otrzymał kierownik oraz dwóch pracowników Ośrodka.

Kierownik oraz pracownicy Ośrodka wyróżnienie od Wojewody Lubelskiego otrzymali między innymi za profesjonalizm w wypełnianiu obowiązków służbowych, kreatywną postawę w rozwiązywaniu problemów społecznych gminy Nałęczów, realizację innowacyjnych projektów, życzliwość i osobiste zaangażowanie w działania na rzecz społeczności lokalnej.

Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie

1. Ramy prawne działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie jest jednostką organizacyjną Gminy Nałęczów, nieposiadającą osobowości prawnej, finansowaną w formie jednostki budżetowej. Celem działalności Ośrodka jest doprowadzenie do możliwie pełnego życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integrację ze środowiskiem, umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie wykonuje zadania gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową w zakresie ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw m. in.:

- ✓ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020, poz. 1876 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020, poz. 111 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (Dz.U. z 2020, poz. 808 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020, poz. 1327 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019, poz. 2407);
- ✓ ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2020, poz. 1348 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020, poz. 1329);
- ✓ ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020, poz. 821 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019, poz. 2277 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020, poz. 2050 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020, poz. 218 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020, poz. 685 z późn. zm.)
- ✓ ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.);

- ✓ ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 423);
 - ✓ ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r., poz. 1297)
 - ✓ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2019 r. poz. 1343)
- oraz innych ustaw, rozporządzeń i uchwał.

2. Ogólna analiza budżetu Ośrodka

	Dział	Rozdział	Wykonanie
Zadania własne:			
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	851	85154	108 518,59
Domy pomocy społecznej	852	85202	72 913,35
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	852	85205	19 486,30
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	852	85213	21 257,42
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	852	85214	37 303,82
Zasiłki stałe	852	85216	243 995,54
Ośrodki pomocy społecznej	852	85219	871 974,02
Usługi opiekuńcze i inne specjalistyczne usługi opiekuńcze	852	85228	66 039,51
Pomoc w zakresie dożywiania	852	85230	51 797,86
Pozostała działalność	852	85295	7 575,00
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	854	85415	30 792,92
Wspieranie rodziny	855	85504	60 014,92
Rodziny zastępcze	855	85508	56 217,40
Zadania zlecone:			
Świadczenia wychowawcze	855	85501	8 387 676,76
Świadczenia rodzinne, świadczenia z tytułu funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	855	85502	3 144 265,91
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	852	85513	33 222,96
Ośrodki Pomocy Społecznej	852	85219	1 421,00
Karta Dużej Rodziny	855	85503	265,39
Wspieranie rodziny – „Dobry start”	855	85504	295 739,05
Projekt pt. „Nałęczowska Akademia Seniora”	852	85295	96 317,28
Projekt pt. „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny”	855	85595	42 300,02
Projekt pt. „MOST do aktywnej przyszłości”	853	85395	17 553,04
Projekt pt. „POMOST do zatrudnienia”	853	85395	16 565,54
Razem	-	-	13 683 213,60

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych umożliwiających im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Tut. Ośrodek podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka i pomocy społecznej.

1. Charakterystyka sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

Ogółem ze wszystkich form pomocy społecznej w roku 2020 skorzystało 270 rodzin, w których było 481 osób, w tym 179 rodziny korzystały wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej, w tych rodzinach było 335 osób.

Gminę Nałęczów według stanu na dzień 31.12.2020 r. (dane Urzędu Miasta Nałęczów) zamieszkiwało 8759 osób. Z dokonanej analizy wynika, że 5,5 % ogółu mieszkańców gminy zostało objętych pomocą.

Liczba rodzin i osób objętych wsparciem

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Pomoc ogółem	270	481
w tym: pomoc wyłącznie w formie pracy socjalnej	179	335

W 2020 roku głównymi powodami przyznawania świadczeń były: niepełnosprawność (59 rodzin), ubóstwo: (65 rodzin) oraz bezrobocie (27 rodzin).

Poniższa tabela przedstawia strukturę powodów przyznawania pomocy społecznej, które określone są w ustawie o pomocy społecznej. Powody przyznawania świadczeń współwystępują ze sobą - w większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek, wobec tego nie sumują się.

Powody udzielania pomocy społecznej w 2020 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	65	91
Bezrobocie	27	49
Niepełnosprawność	59	88
Długotrwała lub ciężka choroba	7	7
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	14	42
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6	28
Alkoholizm	3	7
Narkomania	1	3
Przemoc w rodzinie	3	4
Trudności w przystosowaniu do życia w rodzinie po opuszczeniu zakładu karnego	1	1
Bezdomność	1	1
Zdarzenia losowe	0	0
Kłęski żywiołowe i ekologiczne	0	0
Sieroctwo	0	0
Ochrona ofiar handlu ludźmi	0	0

Kryteria dochodowe uprawniające do udzielenia świadczeń:

1. kryterium dochodowe dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z zapisem art. 8 ustawy o pomocy społecznej wynosi:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 701,00 zł,
 - w przypadku osoby w rodzinie - 528,00 zł.
2. kryterium dochodowe dotyczące dożywiania dzieci w szkole oraz przyznawania świadczeń pieniężnych na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” wynosi 150% kryterium dochodowego tj.:
- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 1051,50 zł,
 - w przypadku osoby w rodzinie - 792,00 zł.

Informacje dotyczące realizacji świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba wniosków o ustalenie pomocy	185
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	256
2.1.	decyzje przyznające	169
2.2.	decyzje odmowne	2
2.3.	decyzje umarzające postępowania	7
2.4.	decyzje uchylające	26
2.5.	decyzje zmieniające	43
2.6.	inne decyzje m.in. uznające świadczenie za niezależnie pobrane dotyczące zwrotu nienależnie pobranego świadczenia	8

Informacje dotyczące podejmowanych przez pracowników socjalnych czynności:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych, w tym:	301
1.1.	o udzielenie pomocy	243
1.2.	wywiadów u osób zobowiązanych do alimentacji	44
1.3.	wywiadów na potrzeby działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	14
2.	Liczba posiedzeń Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, w których wzięli udział pracownicy socjalni	56

3.	udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie	13
4.	wnioski do sądu o wgląd w sytuację dziecka	2
5.	Wnioski do sądu o skierowanie na leczenie psychiatryczne i umieszczenie w zakładzie leczniczo – opiekuńczym bez zgody	1
6.	zawiadomienia do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa	1
7.	wnioski o podjęcie działań do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	6
8.	wydanych opinii/informacji dotyczących rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej	5
9.	wydanych opinii/informacji do Sądu	4
10.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	140

2. Świadczenia z pomocy społecznej

Większość świadczeń finansowych jest zadaniem własnym gminy, jednak część zadań jest nadal dofinansowywana z budżetu państwa w tym: zasiłki stałe i okresowe oraz pomoc w zakresie dożywiania.

2.1. Zasiłki stałe

Zasiłki stałe realizowane są w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zasiłek stały przysługuje osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód lub dochód na osobę w rodzinie, jest niższy od kryterium dochodowego wynikającego z Ustawy o pomocy społecznej tj. 701,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 528,00 zł na osobę w rodzinie.

Wysokość zasiłku stałego jest ściśle uzależniona od posiadanego dochodu. Zasiłek stały przyznawany jest w wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem osoby lub rodziny. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 645,00 zł, natomiast minimalna kwota wynosi 30,00 zł.

W 2020 r. zasiłek stały wypłacono 43 osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w tym 4 osobom, które uzyskały prawo do świadczenia emerytalnego, jednak wysokość przyznanej emerytury nie przekroczyła kryterium dochodowego

uprawnającego do otrzymania zasiłku stałego. Znaczna część osób pobierających zasiłki stałe to osoby samotne – 40, tylko 3 osoby to osoby, które wspólnie gospodarują z rodziną.

W 2020 r. wypłacono 470 świadczeń, na łączną kwotę 243 995,54zł.

W 2019 roku to świadczenie przyznano 39 osobom i wydatkowano na ten cel kwotę 268 230,06 zł. W 2020r. wzrosła liczba osób uprawnionych do pobierania tego świadczenia.

2.2.Składki zdrowotne

Osoby pobierające zasiłek stały, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, do którego zgłaszane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Opłata składek na ubezpieczenie zdrowotne jest świadczeniem z pomocy społecznej o charakterze niepieniężnym.

Składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłacono za 40 osób pobierających zasiłki stałe, które nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu – na to świadczenie w 2020 r. wydatkowano 21 257,42 zł. Pozostałe osoby były ubezpieczone przez członków najbliższej rodziny, bądź posiadały ubezpieczenie z tytułu przyznanego świadczenia emerytalnego.

Dla porównania w 2019 r. na to świadczenie wydatkowano kwotę 23 805,31 zł.

Jak pokazuje powyższe, wydatki na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne w stosunku do roku poprzedniego zmalały. Składka na ubezpieczenie zdrowotne ustalana jest procentowo od wysokości świadczenia i wynosi 9%.

2.3.Zasiłki okresowe

Zasiłki okresowe należą do zadań własnych o charakterze obowiązkowym. Świadczenie to przysługuje osobie samotnie gospodarującej lub osobie w rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 701,00 zł lub osoby w rodzinie tj. 528,00 zł Wysokość zasiłku okresowego ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby lub rodziny, a dochodem tej osoby lub rodziny. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłki okresowe należą do świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych, które finansowane są w ramach dotacji z budżetu państwa.

W 2020 r. Ośrodek na zasiłki okresowe wydatkował kwotę 26 067,63 zł, która w całości finansowana była z dotacji z budżetu państwa. Zasiłek okresowy w 2020 r. przyznano 17

rodzinom, którym wypłacono łącznie 73 świadczenia. W 2019r. Ośrodek na zasiłki okresowe wydatkował kwotę 16 200,11 zł, tę pomoc przyznano 14 rodzinom, którym wypłacono 47 świadczeń. Wzrost wydatków na to świadczenie spowodowany był sytuacją wynikającą w kraju oraz zagrożeniem spowodowanym chorobą COVID-19

Liczba udzielonych świadczeń z podziałem na główne powody ich udzielenia:

Powód przyznania zasiłku okresowego	2020
Bezrobocie	15
Niepełnosprawność	2
Długotrwała lub ciężka choroba	0
Razem	17

2.4.Zasiłki celowe

Zasiłki celowe należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zasiłek celowy stanowi jednorazowe świadczenie socjalne przyznane w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych tj. między innymi na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zasiłek celowy przysługuje osobom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Osobom o dochodach przekraczających ww. kryterium, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może być przyznany specjalny zasiłek celowy, który nie ma charakteru obowiązkowego.

W 2020 r. zasiłek celowy przyznano 18 rodzinom, w których gospodarowało łącznie 27 osób, na łączną kwotę 9224,55 zł.

Zasiłki celowe w 2020 r. przyznawane były głównie na zakup żywności, opału, środków czystości, zakup leków, opłatą rachunków za energię elektryczną, wykonanie prac remontowych itp. Wysokość kwot jednorazowych zasiłków celowych jest uznaniowa i zależy od sytuacji rodzinnej i finansowej osób ubiegających się o przyznanie świadczenia.

2.5. Zasiłki celowe specjalne

Osobom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może być przyznany specjalny zasiłek celowy, który nie ma charakteru obowiązkowego. Zasiłki te należą do zadań własnych gminy.

Zasiłki celowe specjalne przyznawane są osobom lub rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach. W 2020 r. przyznano 7 świadczeń dla 5 rodzin, w których gospodarowało 5 osób, na łączną kwotę 2011,64 zł.

Zasiłki te przyznane zostały m.in. na zakup leków i leczenie, zakup opału na zimę, żywności.

2.6.Pomoc w postaci udzielania tymczasowego schronienia

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W 2020 r. ze wsparcia tut. Ośrodka w formie udzielenia schronienia skorzystała 1 osoba na łączną kwotę 7 575,00 zł. Ośrodek kierował osoby potrzebujące do instytucji, z którymi zawarł w tym zakresie porozumienia tj. Schroniska dla Osób Bezdomnych MARKOT w Chełmie.

W 2019 r. ze wsparcia skorzystały 3 osoby, na łączną kwotę 16 149,00 zł, wówczas osoby bezdomne przebywały w Schronisku dla osób bezdomnych w Chełmie i Puławach. 2 osoby poprzez otrzymane wsparcie oraz pracę socjalną usamodzielnili się.

2.7.Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Tut. Ośrodek realizuje ten obowiązek w sytuacjach, gdy osoba zmarła była osobą samotną i nie posiadała osób bliskich, które mogłyby ten pochówek zorganizować. W 2020 r. tut. Ośrodek nie wydatkował środków na ten cel, natomiast w 2019 r. sprawiono pogrzeb dla 1 osoby w kwocie 4 000,00 zł, środki te zostały zwrócone na konto tut. Ośrodka przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2.8.Program wieloletni "Posiłek w szkole i w domu"

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie realizował Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”, którego celem jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym. Ośrodek realizował działania zapewniające pomoc w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, albo świadczenia w postaci produktów żywnościowych.

Ogólny koszt realizacji Programu w 2020 roku wyniósł 51 797,86 zł, w tym kwota dotacji 30 505,06 zł oraz środki własne 21 292,80 zł.

Udział środków z budżetu państwa wynosi 59 %, natomiast środków własnych 41%. Wydatki na realizację programu w porównaniu do 2019r. wzrosły o kwotę 1202,01 zł.

W roku 2020 objęto programem ogółem 81 osób.

Pomoc przyznawana była w formie posiłków oraz świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności tym rodzinom, w których dochód nie przekraczał 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Pomoc w zakresie dożywiania przyznawana była osobom, których dochód nie przekraczał kwoty 792,00 zł na osobę w rodzinie lub 1051,50 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej.

Posiłki opłacono dla 16 dzieci na kwotę 3356,08 zł. Opłacono łącznie 772 świadczenia (posiłki) na wskazaną wyżej kwotę. Ponadto opłacono posiłki dla 2 osób bezdomnych, przebywających na terenie innych gmin, których ostatnim miejscem zameldowania była gmina Nałęczów. Na ten cel wydatkowano łącznie kwotę 956,10 zł.

Zgodnie z Programem w szczególnie uzasadnionych przypadkach na wniosek dyrektorów szkół dożywiane mogły być dzieci potrzebujące pomocy, bez przeprowadzania postępowania administracyjnego i wydawania decyzji administracyjnych. Zgodnie z przepisami liczba tych dzieci nie może przekroczyć 20 % ogólnej liczby dożywianych dzieci. W roku 2020 objęto taką pomocą 2 dzieci na łączną kwotę 285,68 zł, wydano 74 posiłki.

Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży realizowana była w 2020 r. m.in. w niżej wymienionych placówkach:

- a) Przedszkolu im. A. Żeromskiego w Nałęczowie /dla dzieci przedszkolnych/
- b) Szkole Podstawowej w Sadurkach
- c) Szkole Podstawowej w Nałęczowie
- d) Szkole Podstawowej w Drzewcach
- e) Zespole Szkół Gastronomicznych w Warszawie
- f) Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Wąwolnicy

Dożywianiem objęte są dzieci i młodzież z terenu gminy Nałęczów, jak i uczęszczające do szkół poza miejscem stałego zamieszkania w Warszawie i Wąwolnicy.

Analizując wydatki poniesione na opłatę posiłków dla dzieci i młodzieży zauważa się wyraźny spadek spowodowany nauką zdalną. Rodziny, którym przyznano posiłki dla dzieci i młodzieży w związku z brakiem możliwości spożywania posiłków w szkole zostały objęte wsparciem finansowym na zakup żywności.

Ponadto opłacono posiłki dla 2 osób bezdomnych, przebywających na terenie innych gmin, których ostatnim miejscem zameldowania była gmina Nałęczów. Na ten cel wydatkowano łącznie kwotę 956,10 zł.

Zasiłki na zakup żywności lub posiłku w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” w 2020 r. otrzymało 46 rodzin, w których gospodarowało 66 osób, zrealizowano łącznie 159 świadczeń, na łączną kwotę 47 200,00 zł. W porównaniu do roku 2019r. nastąpił

wzrost wydatków na to świadczenie o kwotę 3 960,15 zł w związku z objęciem pomocą finansową rodzin, których dzieci przed pandemią korzystały z posiłku w szkole.

2.9. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze, jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, świadczone były osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione z powodu samotności lub braku możliwości zapewnienia jej przez rodzinę. Usługi obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Wymiar oraz zakres usług ustalany jest indywidualnie i uzależniony jest od sytuacji oraz stanu zdrowia osoby. Wysokość odpłatności za godzinę usług opiekuńczych uzależniona jest od dochodu osoby i ustalona jest w Uchwale Rady Miejskiej w Nałęczowie.

Usługi opiekuńcze realizowane były przez 8 opiekunek zatrudnionych na podstawie umów zlecenie przez tut. Ośrodek.

Odpłatność za godzinę usług wynosiła w 2020 r. 20,80 zł, w ciągu roku zrealizowano 3552 godzin usług.

Ogółem w 2020 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 12 osób na kwotę 66 039,51 zł. Dochody z tytułu odpłatności ponoszonych przez podopiecznych za w/w usługi wyniosły 21 045,44 zł.

Dla porównania Ośrodek w 2019 r. zrealizował 3287 godzin usług, którymi było objętych 14 osób.

Pomimo starzenia się społeczeństwa liczba osób wymagających wsparcia utrzymuje się na podobnym poziomie. Spowodowane jest to świadczoną przez pracowników socjalnych pracą socjalną oraz współpracą z rodzinami osób starszych mającą na celu wsparcie i mobilizowanie rodziny w zapewnieniu opieki we własnym zakresie.

2.10. Domy Pomocy Społecznej

Rok	Liczba osób przebywających w DPS	Kwota wydatkowana na ten cel
2018	3	77 282,77 zł
2019	3	89 270,26 zł
2020	3	72 913,35 zł

Spadek wysokości wydatków na pobyt pensjonariuszy spowodowany był zgonem dwóch osób przebywających w domach pomocy społecznej.

Średni koszt pobytu w DPS wahał się w przedziale od ok. 3150 zł – do 4450 zł miesięcznie.

Mieszkańcy umieszczeni byli w DPS w Popkowicach, w Bramkach i w Miechowie.

Za osoby umieszczone po 1 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniac domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Małżonek, zstępni przed wstępnymi opłatę za pobyt członka rodziny w DPS wnoszą zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - 2) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
- Gmina, z której osoba została skierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS, do których są kierowani mieszkańcy. Wszystkie osoby umieszczone w Domu Pomocy Społecznej nie posiadają osób bliskich, zobowiązanych do ponoszenia odpłatności.

2.11. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Na mocy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do zadań zleconych gminie z zakresu administracji państwowej należy wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców, innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i rodzinnej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, jest decyzja (wójta, burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Decyzja wydawana jest na okres 90 dni.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 3 decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W ubiegłych latach liczby te przedstawiały się następująco: w 2018 r. 15 decyzji, natomiast w 2019 r. – 9 decyzji.

2.12. Wypłacanie wynagrodzenia dla opiekunów prawnych dla osób całkowicie ubezwłasnowolnionych

Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę. Udzielenie tego rodzaju świadczenia nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zadanie to jest w całości pokrywane z budżetu państwa. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie w 2020 r. wypłacił wynagrodzenie dla 1 opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej na kwotę 1 400,00 zł.

2.13. Wydatki gminy na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek ponoszenia wydatków w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest to 10% wydatków, w drugim roku 30%, a w trzecim i kolejnych latach 50% ponoszonych kosztów.

W poprzednich latach finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej było obowiązkiem powiatu. Od 2013 r. to Gmina Nałęczów ponosi część wydatków związanych z pobytom dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej.

Rok	Wydatkowana kwota na ten cel	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
2018	128 729,51 zł	9
2019	81 814,55 zł	9
2020	56 217,40 zł	11

Dokonując analizy danych posiadanych przez Ośrodek wynikało, że koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej do roku 2017 stale rosły. Powyższe spowodowane było obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Gmina współfinansuje koszty związane z utrzymaniem dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej po 2012 r. Dotyczy to także dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w trybie interwencyjnym. Od 2018 r. zauważa się spadek ponoszonych kosztów. Wynika to z faktu, że miesięczna wysokość wydatków za jedno dziecko umieszczone w pieczy zastępczej tj. placówce opiekuńczo – wychowawczej wynosiła 4663,00 zł, z czego gmina Nałęczów zobowiązana była pokryć 50% wydatków tj. 2331,00 zł , natomiast za dziecko umieszczone w spokrewnionej rodzinie zastępczej – 694,00 zł, z czego gmina Nałęczów zobowiązana była ponieść koszty w zależności od okresu przebywania w pieczy zastępczej. W chwili obecnej wszystkie dzieci przebywają w spokrewnionych rodzinach zastępczych, w związku z tym koszty utrzymania są niższe.

W 2018 r. i w 2019 r. w pieczy zastępczej przebywało po 9 dzieci, natomiast w 2020 r. - 11 dzieci.

ŚWIADCZENIA RODZINNE, WYCHOWAWCZE, POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW, POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW, KARTA DUŻEJ RODZINY ORAZ POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

1. Świadczenia rodzinne

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w roku 2020 wypłacono kwotę 2 619 703,32 zł.

Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania zasiłku rodzinnego wynosiło od listopada 2016 r. 674,00 zł na osobę, a w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego dochód rodziny nie mógł przekroczyć 764,00 zł na osobę. W latach 2017-2020 kryteria dochodowe nie uległy zmianie.

Informacje dotyczące realizacji świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami	219
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	267
2.1.	decyzje przyznające	236
2.2.	decyzje odmowne	0
2.3.	umorzenie postępowania	0
2.4.	decyzje uchylające	23
2.5.	decyzje zmieniające	3
2.6.	decyzje żądające zwrotu	5

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2020 do 31 grudnia 2020 roku przedstawiała się następująco:

Lp	Rodzaj świadczeń	Wysokość świadczenia	Liczba rodzin uprawnionych	Liczba wypłaconych świadczeń	Łączna kwota wypłaconych świadczeń

1.	Zasiłek rodzinny	95 zł na dziecko do 5-go roku życia; 124 zł na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18- go roku życia oraz 135 zł na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia.	194	4874	568 026,00 zł
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	1000,00 zł	15	16	16 000,00 zł
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł	9	100	39 517,76 zł
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	193,00 zł	23	259	47 080,82 zł
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 zł dla dziecka do 5 roku życia, 110 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia	26	295	31 586,09 zł
6.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	94	1018	95 836,17 zł
7.	Dodatek z tytułu	100,00 zł	169	487	29 638,45 zł

	rozpoczęcia roku szkolnego				
8.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113 zł jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła, 69 zł, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły	61	735	54 336,20zł
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1000,00 zł	40	41	41 000,00 zł
10.	Świadczenie rodzicielskie	1000,00 zł	14	157	143 595,00 zł

Od 1 stycznia 2016 roku w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, świadczenia przyznawane są w niepełnej wysokości według zasady „złotówka za złotówkę”.

Zasada ta obowiązuje w dalszym ciągu. W roku sprawozdawczym tutaj. Ośrodek przyznał pomoc zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę” 18 rodzinom, którym wypłacono 598 świadczeń, na łączną kwotę 32 892,32 zł.

Średnio miesięcznie z zasiłku rodzinnego i dodatków korzystało 216 rodzin, w tym:

- 94 rodzin z 1 dzieckiem,
- 68 rodziny z 2 dziećmi,
- 34 rodzin z 3 dziećmi,
- 20 rodziny z 4 i więcej dziećmi.

Świadczenia opiekuńcze w tym:

Informacje dotyczące realizacji świadczeń opiekuńczych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczeń opiekuńczych	79

2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	142
2.1.	decyzje przyznające	74
2.2.	decyzje odmowne	18
2.3.	umorzenie postępowania	0
2.4.	decyzje uchylające	19
2.5	decyzje zmieniające	31

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia	Liczba rodzin uprawnionych	Liczba wypłaconych świadczeń	Łączna kwota wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek pielęgnacyjny	215,84 zł	225	2 809	605 478,00 zł
2.	Świadczenie pielęgnacyjne	1830,00 zł	47	491	894 276,00 zł
3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	620,00 zł	9	87	53 333,00 zł
4.	Zasiłek dla opiekuna	620,00 zł	4	26	16 120,00 zł

Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne w 2020 r.

Lp.	Rodzaj składki	Liczba osób uprawnionych	Liczba składek	Łączna kwota opłaconych składek
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	35	377	188 987,00 zł
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	19	183	29 908,00 zł
3.	składki opłacane do KRUS dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	1	12	1 155,00 zł
4.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	9	88	14 677,00 zł
5.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	8	53	2 868,00 zł
6.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	2	14	2 389,00 zł
7.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	2	8	446,00 zł

2. Świadczenie wychowawcze - Program Rodzina 500+

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko. Do końca czerwca 2019 r.

przyznanie świadczenia na pierwsze dziecko w rodzinie związane było z kryterium dochodowym. Od lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze nie jest już uzależnione od kryterium dochodowego i przysługuje na wszystkie dzieci do ukończenia 18 roku życia.

Realizacja świadczeń wychowawczych w latach 2019 i 2020 przedstawiała się następująco:

Informacje dotyczące realizacji świadczenia wychowawczego

Lp.	Wyszczególnienie	2019 rok	2020 rok
1.	Liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym:	982	80
1.1.	złożonych w formie papierowej	444	32
1.2.	złożonych drogą elektroniczną	538	48
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych/ informacji o przyznaniu świadczenia, w tym:	969	101
2.1.	decyzje przyznające	944	82
2.2.	decyzje odmowne	4	2
2.3.	umorzenie postępowania	1	0
2.4.	decyzje uchylające	19	17
2.5.	decyzje żądające zwrotu	1	0

W 2019 r. świadczenie wychowawcze przyznano 837 rodzinom uprawnionym, którym wypłacono 12 994 świadczeń na łączną kwotę 6 476 528,51 zł. Natomiast w 2020 r. z uwagi na brak kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego, realizacja świadczenia wzrosła do 852 rodzin uprawnionych, którym wypłacono 16 761 świadczeń na łączną kwotę 8 316 316,58 zł.

3. Program „Dobry Start”

Świadczenie „Dobry start” weszło w życie z dniem 2 lipca 2018 r. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Rodziny otrzymają świadczenie bez względu na dochód. Świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24. roku życia. Świadczenie dobry start nie przysługuje na dzieci uczęszczające do przedszkola oraz dzieci realizujące roczne przygotowanie przedszkolne w tzw. zerówce w przedszkolu lub szkole. Program Dobry Start nie obejmuje również studentów.

W 2019 r. zostało przyjętych 707 wniosków, którym wydano informację o przyznaniu świadczenia i wypłacono 1012 świadczeń na kwotę 303 600,00 zł.

Natomiast w 2020 r. zostało przyjętych 676 wniosków o przyznanie świadczenia „Dobry Start”, wydano 676 informacji o przyznaniu świadczenia i wypłacono 954 świadczenia na łączną kwotę 286 200,00 zł.

Analizując powyższe dane należy zauważyć, iż pomoc w tej formie nieznacznie spadła.

4. Pomoc osobom uprawnionym do alimentów - fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Dodatkowo rodzina ubiegająca się o to świadczenie nie może przekraczać progu dochodowego na osobę w rodzinie wynoszącego od 01.10.2020 r. 900,00 zł. Przed tym dniem kryterium dochodowe uprawniające do skorzystania z tego świadczenia wynosiło 800,00 zł. Ponadto poczynając od bieżącego okresu świadczeniowego organ ma możliwość zastosowania mechanizmu złotówka za złotówkę przy niewielkim przekroczeniu kryterium dochodowego, podobnie jak ma to miejsce w świadczeniach rodzinnych, jednak w 2020 roku nie było takich przypadków. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2019 i 2020 przedstawiała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	2019 rok	2020 rok
1.	Liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego	39	31
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	45	35
2.1.	decyzje przyznające	39	31
2.2.	decyzje odmowne	0	0
2.3.	umorzenie postępowania	0	0
2.4.	decyzje uchylające	5	4
2.5.	decyzje żądające zwrotu	1	0

Rok	Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia	Liczba rodzin uprawnionych	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba dzieci na które wypłacane jest świadczenie	Łączna kwota wypłaconych świadczeń

2019	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	do 500,00 zł	27	533	44	214 980,00 zł
2020	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	do 500,00 zł	26	550	45	219 440,00 zł

5. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

W bazie Ośrodka w 2019 r. figurowało 76 dłużników alimentacyjnych, z czego 39 to dłużnicy z terenu Gminy Nałęczów. Natomiast w 2020 r. liczba ta uległa zmianie na 78 dłużników alimentacyjnych, z czego 40 to dłużnicy z terenu Gminy Nałęczów. Dłużnikiem alimentacyjnym, w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jest osoba zobowiązana na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. Organem właściwym dłużnika jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika wykonuje poniżej wymienione czynności:

- 1) po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika, organ dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny oraz przyjmuje oświadczenie majątkowe,
- 2) przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji, w szczególności ustalone w wywiadzie i oświadczeniu majątkowym,
- 3) podczas wywiadu upoważniony pracownik ustala, z jakich powodów dłużnik nie wywiązuje się z zobowiązań, jeżeli powodem jest brak zatrudnienia organ dłużnika - zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy, informuje właściwy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika,
- 4) w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy, bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia odpowiedniego zatrudnienia, organ właściwy dłużnika wydaje decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się, składa wniosek do Prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W roku 2020 tut. Ośrodek podejmował wobec dłużników alimentacyjnych szereg różnorodnych działań, co obrazuje poniższe tabelaryczne zestawienie.

Lp.	Rodzaj działania	Liczba
-----	------------------	--------

1.	Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	27
2.	Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	6
3.	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	9
4.	Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	2
5.	Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	2
6.	Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	5
7.	Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	4
8.	Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
9.	Złożenie wniosku do Prokuratury o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 i 3 Kodeksu Karnego	4
10.	Skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
11.	Przekazanie informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	13
12.	wysłanie informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa	35
13.	wysłanie wezwań w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego	13

Liczba działań w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się, było to spowodowane panującą sytuacją w kraju i zagrożeniem spowodowanym chorobą COVID-19.

Kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego to 129 460,06 zł, w tym:

- przekazane na dochody budżetu państwa 111 258,22 zł,

- przekazane na dochody własne gminy wierzyciela i dłużnika (gmina Nałęczów) 18 201,84 zł,
- odsetki 83 955,40 zł.

Pomimo panującej sytuacji w kraju stopa zwrotu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego za rok 2020 wyniosła 59,00% (średnia dla województwa lubelskiego w 2020r. wynosiła 48,09%, natomiast dla kraju 43,20%) co oznacza wzrost w porównaniu do roku poprzedniego (stopa zwrotu za rok 2019 wyniosła 51,20%, średnia dla województwa lubelskiego 47,28%, natomiast dla kraju 41%).

6. Pomoc materialna dla uczniów

Przyznanie i wypłatę pomocy materialnej dla uczniów reguluje ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Od 2015 r. na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nałęczowie te świadczenia wypłacane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

1. stypendium szkolne
2. zasiłek szkolny

Stypendium szkolne

Prawo do pomocy materialnej o charakterze socjalnym przysługuje uczniom zamieszkałym na terenie gminy Nałęczów (bez względu na miejsce pobierania nauki)

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych, do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia,
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek szkolny

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Zasiłek szkolny może być przyznany w formie: świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

Podstawową przesłanką otrzymania przez ucznia stypendium szkolnego jest trudna sytuacja materialna, w jakiej ten uczeń się znajduje, wynikająca z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie mogła być wyższa niż kwota 514,00 zł netto, natomiast od 1 października 2018 r. nie może być wyższa niż 528,00 zł i jest ona ustalana na zasadach określonych w art. 8 ust. 3-13 ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

Informacje dotyczące realizacji świadczeń:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba wniosków	44
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	
2.1.	decyzje przyznające	44
2.2.	decyzje odmowne	0
2.3.	umorzenie postępowania	0
2.4.	decyzje uchylające	0
2.5.	decyzje wygaszające	0

W 2020 r. stypendia przyznano 28 uczniom, w tym:

- 17 uczniom ze szkół podstawowych,
- 11 uczniom ze szkół ponadgimnazjalnych.

Wyplata stypendiów szkolnych dokonywana jest w dwóch transzach.

W 2020 r. stypendia szkolne zostały wypłacone na łączną kwotę 30 792,92 zł, w tym z dotacji 24 634,33 zł, wkład własny na realizację zadania wyniósł 6 158,59 zł, co stanowiło 20% całej kwoty wypłaconych świadczeń.

Minimalny procent wkładu własnego jaki ma obowiązek ponieść gmina to 20%.

7. Karta Dużej Rodziny

Zadanie realizowane było zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz wzoru wniosku w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny.

W ramach tego zadania w 2020 roku 26 rodzinom wydano 103 Karty Dużej Rodziny w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej. Od stycznia 2019 r. wprowadzona została możliwość wnioskowania o Kartę Dużej Rodziny dla rodziców, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci. Takich wniosków w naszej gminie w 2019 r. złożono 41, z czego w 15 wnioskach rodzice zaznaczyli również przyznanie Karty w formie elektronicznej, a w roku 2020 złożono 14 takich wniosków.

Szczegółowe kwestie związane z tym zadaniem zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	2019 rok	2020 rok
1.	Wnioski rodzin wielodzietnych o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny, z tego:	63	26
1.1	Dla rodzin wielodzietnych występujących po raz pierwszy o wydanie Karty Dużej Rodziny, składających się wyłącznie z rodziców	41	14
1.2	Dla rodzin wielodzietnych występujących po raz pierwszy o wydanie Karty	22	12
1.1.1.	dla nowego członka rodziny wielodzietnej będącej już w programie	1	0
1.1.2.	dla osoby ubiegającej się o przedłużenie terminu ważności Karty	2	5
1.1.3.	dla których zamówiono duplikat Karty	2	3
1.1.4.	Zmiana karty z uwagi na zmianę danych w niej zawartych	0	0
1.	zakończonych wydaniem decyzji odmownej	0	0
2.	Liczba rodzin, którym wydano Karty Dużej Rodziny	67	34
3.	Liczba zamówionych Kart Dużej Rodziny	194	86
4.	Liczba anulowanych kart	0	0
5.	Liczba unieważnionych kart	0	0

Łącznie od 2014 do 2020 roku wydano 769 kart. Jak wskazują powyższe dane liczba rodzin, które wnioskowały o wydanie karty spadła.

Wykaz zniżek zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej www.mpips.gov.pl oraz na stronach <https://rodzina.gov.pl/duza-rodzina/uprawnienia> oraz <http://www.empatia.mpips.gov.pl>. Wykaz ten jest na bieżąco rozszerzany i aktualizowany.

8. Jednorazowe świadczenie w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie realizuje ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest jednorazowo świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą.

W 2019 r. tut. Ośrodek wypłacił jedno świadczenie w wysokości 4 000,00 zł. Od wejścia w życie powyższej ustawy tj. od 2017 r. ośrodek wypłacił 3 świadczenia na łączną kwotę 12 000,00 zł.

W 2020 r. tutejszy ośrodek nie wypłacał świadczenia „Za życiem”.

INNE DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W NAŁĘCZOWIE

1. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2019

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie w 2016 r. po raz pierwszy przystąpił do realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2016 jako organizacja partnerska. Porozumienie dotyczące realizacji programu operacyjnego Pomoc żywnościowa zawierane było z Fundacją Bank Żywności z siedzibą w Lublinie, a od czasu realizacji Podprogramu 2020 z Polskim Czerwonym Krzyżem z siedzibą w Lublinie.

Tut. Ośrodek obecnie realizuje Podprogram 2020, w którym zaplanowano pomoc dla 350 osób z terenu Gminy Nałęczów.

Z pomocy żywnościowej w formie paczki żywnościowej korzystają osoby spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego. Z powyższego wsparcia mogły korzystać osoby i rodziny, które nie przekraczały 200% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego dla osoby w rodzinie tj.:

- 1402 zł dla osoby samotnie gospodarującej;
- 1056 zł dla osoby w rodzinie.

Od listopada 2020r. wprowadzono nowe kryterium dochodowe uprawniające do pomocy żywnościowej w wysokości do 220% kryterium dochodowego tj.:

- 1542,20 zł dla osoby samotnie gospodarującej;
- 1161,60 zł dla osoby w rodzinie.

W związku z trwającym stanem epidemii COVID-19, od dnia 15 września 2020 r. możliwe jest zdalne kwalifikowanie odbiorców pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2020.

W ramach Podprogramu 2019 do pomocy zakwalifikowano 351 osób, pozyskano 20,82050 ton żywności, na łączną kwotę 88 480,42 zł. Mieszkańcy otrzymali 1022 paczek żywnościowych.

Osoby potrzebujące w ramach programu otrzymały bezpłatne artykuły spożywcze:

- warzywne i owocowe (groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, powidła śliwkowe, mus jabłkowy, fasolka po bretońsku)
- skrobiowe (makaron jajeczny, płatki owsiane, ryż biały, kasza jęczmienna, herbatniki maślane)
- mleczne (mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający)
- mięsne (szynka drobiowa, szynka wieprzowa mielona, pasztet drobiowy, filet z makreli w oleju)
- cukier (cukier biały, miód wielokwiatowy)
- tłuszcze (olej rzepakowy)
- dania gotowe (gołąbki w sosie pomidorowym).

2. Asystent rodziny

W 2020 r. Ośrodek kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców gminy. Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Praca asystenta z rodziną ma również na celu przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, a w przypadku kiedy jest podejmowana z rodziną z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej ma na celu nabycie przez rodziców umiejętności i prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz powrót do domu rodzinnego.

Tut. Ośrodek asystenta rodziny zatrudnia od marca 2015 r. Zatrudnienie asystenta rodziny jest zadaniem obowiązkowym, odbywa się na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowym, w wymiarze pełnego etatu. Działanie to jest kontynuowane w 2021 r.

Przekrój rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny:

	2020 rok
Liczba rodzin wg stanu na dzień 31.12.	11

każdego roku objętych pomocą	
Liczba nowych rodzin	2
Liczba rodzin z którymi kontynuowano pracę	9
Liczba rodzin z którymi zakończono pracę	4
Liczba osób w tych rodzinach	42
Liczba dzieci w tych rodzinach	25

3. Działalność Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa”

Świetlica środowiskowa „Dziecięca Alternatywa” prowadzona jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie. W roku 2020 zajęcia odbywały się od stycznia do 6 marca 2020 r. z powodu pandemii COVID-19. Świetlica środowiskowa przed pandemią działała od godziny 11.00-19.00 a w czasie ferii zimowych od 7.30-15.30.

W czasie roku szkolnego przed epidemią liczba dzieci uczęszczających na zajęcia to ok. 15 osób, w okresie wolnym od zajęć szkolnych liczba dzieci to około 25 osób. W ciągu całego roku 2020 z pomocy Świetlicy Środowiskowej skorzystało 51 dzieci.

Poniższa tabela ukazuje podział organizacyjny wg. godzin w Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa”.

GODZINA	AKTYWNOŚCI
11:00-14:30	Odrabianie prac domowych z podopiecznymi,

	pomoc w przygotowaniu się do sprawdzianów/kartków itp.
14:30-16:30	Zajęcia tematyczne połączone z częścią terapeutyczną (plastyczne - arteterapia, techniczne, muzyczne - muzykoterapia, ruchowe, zajęcia sportowe, relaksacyjne itp.)
16:30-17:30	Poczęstunek
17:30-18:30	Zajęcia tematyczne, zabawy własne, gry planszowe, rozmowy kierowane.
18:30-19:00	Sprzątanie, uzupełnianie dokumentacji.

Celem pracy Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” w Nałęczowie jest zapewnienie osobom uczęszczającym na zajęcia efektywnego korzystania z czasu wolnego w godzinach popołudniowych, tak aby wspierać ich wszechstronny rozwój, zainteresowania, uzdolnienia i umiejętności z uwzględnieniem misji szkoły. Celem Świetlicy jest zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin funkcyjnych, dysfunkcyjnych, wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego dziecka, kształtowanie pozytywnych postaw i wartości oraz umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie .

W świetlicy są realizowane zadania takie jak :

- Wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji poprzez pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych osób.
- Motywowanie wychowanków mających trudności w nauce do systematycznego odrabiania prac domowych w świetlicy środowiskowej w celu nadrobienia zaległości, pod okiem specjalistów.
- Utrwalanie zasad i norm obowiązujących w świetlicy środowiskowej.
- Dbanie o dobrą współpracę z rodzicami.
- Współdziałanie ze środowiskiem lokalnym.
- Pozyskiwanie nowych wychowanków świetlicy środowiskowej.
- Rozwijanie zainteresowań uczestników zajęć świetlicowych, np.: muzycznych, teatralnych i sportowych.
- Opieka, pomoc i rada w każdej sytuacji, która przysparza wychowankom istotnych trudności.
- Organizowanie nauki i właściwej pomocy w zdobywaniu i utrwalaniu wiedzy.
- Organizowanie samorządności świetlicowej i współodpowiedzialności za dobro wspólne.
- Wdrażanie zachowań w kierunku prawidłowego pełnienia ról społecznych;
- Eliminowanie zaburzeń zachowań.

- Pomoc w odrabianiu zadań domowych, przygotowywanie do sprawdzianów, kartkówek.
- Zapewnianie wychowankom aktywnego wypoczynku, dbanie o ich rozwój fizyczny poprzez zajęcia sportowe na sali sportowej, placu zabaw oraz na boisku osiedlowym.
- Wyrabianie nawyków dbania o własne zdrowie (higiena osobista, właściwe odżywianie).
- Wskazywanie czynników wpływających pozytywnie i negatywnie na zdrowie i rozwój podopiecznych.

Nawiązano także efektywną współpracę z wolontariuszkami z Zespołu Szkół nr 2 w Nałęczowie, które odwiedzają Świetlicę Środowiskową organizując zajęcia ruchowe, muzyczne, pomagają w nauce, a także w okresie świątecznym odwiedzają naszych podopiecznych ofiarowując im prezenty, będące efektem zbiórki w ich szkołach.

W ciągu całego roku podopieczni otrzymują fachową, systematyczną pomoc w nauce i emocjonalne wsparcie w sytuacjach trudnych, problemowych. Każde dziecko jest objęte należytą opieką i indywidualnym podejściem wychowawczym. Bogata oferta zajęć świetlicowych oprócz walorów wychowawczych i dydaktycznych ma wartości integracyjne, co przekłada się na klimat i rodzinną atmosferę. Wychowawca organizuje codzienną pracę podopiecznych, dostosowując tematykę zajęć do obchodzonych uroczystości i świąt, pór roku oraz do zainteresowań i potrzeb dzieci.

Oprócz zajęć tematycznych dostosowanych na każdy dzień pracy do aktualnych potrzeb wychowanków, można wyróżnić bloki tematyczne na każdy miesiąc.

Poza normalnym trybem funkcjonowania świetlicy odbywały się również różne inicjatywy i zajęcia:

STYCZEŃ:

W pierwszym miesiącu nowego roku, dokonano wyboru samorządu świetlicowego. Powstały stanowiska takie jak: przewodniczący, który jest łącznikiem między wychowawcą, a wychowankami w sprawach dnia codziennego, ma dostęp do szafki z materiałami plastycznymi, technicznymi itp., a także do magazynku. Kolejnym zadaniem realizowanym przez przewodniczącego jest pomoc wychowawcy w koordynowaniu imprez okolicznościowych. Zastępca przewodniczącego- zastępuje przewodniczącego, gdy nie jest on obecny w świetlicy oraz pomaga mu we wszystkich powierzonych zadaniach. Porządkowy- zadaniem porządkowego jest, w porozumieniu z wychowawcą, obserwowanie zachowań wychowanków, którzy zasługują na pochwałę, plusa bądź minusa.

Zorganizowane zostały zajęcia o tematyce noworocznej oraz postanowieniach na rok 2020. W pierwszym miesiącu roku uczestnicy warsztatów zaprojektowali gazetkę, która poświęcona była funkcjonowaniu świetlicy. Od 13.01 do 26.01 trwały ferie zimowe, podczas zajęć poruszony został temat o bezpieczeństwie podczas ferii oraz przeprowadzono szereg zabaw adaptacyjnych związanych z poznawaniem się.

W pierwszym tygodniu ferii zimowych zorganizowano wyjście do kina CISY, na animację pt. „Kraina Lodu 2”. Przeprowadzone zostały zajęcia detektywistyczne, podczas których podopieczni Świetlicy ćwiczyli pamięć, spostrzegawczość, a także motorykę małą. Dzieci również tworzyły prace plastyczne o tematyce zimowej.

W drugim tygodniu ferii uczestnicy przygotowywali laurki z życzeniami oraz kwiaty z papieru na Dzień Babci i Dziadka. Dzieci brały również udział w warsztatach w ramach zajęć pt. „Akademia Młodego inżyniera” W ostatnich dniach ferii uczestnicy pisali do siebie listy z komplementami oraz zorganizowano zabawy z chustą animacyjną. W ostatnim tygodniu stycznia uczestnicy zaczęli od wykonania gazetki z wykonanych przez nich prac. Podczas zajęć plastycznych uczestnicy wykonywali śnieżynki z patyczków higienicznych. W czasie zajęć wychowawca poruszał tematy związane z: przyjaźnią, sposobami jak radzić sobie ze stresem, aktywnością fizyczną, tradycjami karnawałowymi oraz o bezpiecznym spędzaniu czasu podczas zabaw i bezpieczeństwa na drodze.

LUTY:

Drugi miesiąc roku uczestnicy rozpoczęli od zajęć związanych z pojęciem Arktyki, jej klimatem, fauną i florą. Na kolejnych zajęciach uczestnicy przygotowywali kartki walentynkowe oraz dekorowali obiekt Świetlicy z tej okazji. Pod koniec zajęć uczestnicy poznali życiorys H. Ch. Andersena, a na kolejnych oglądali baśnie i omawiali postępowanie bohaterów baśni.

Zorganizowano dzień dotyczący teatru, jak się do niego ubrać oraz jak zachować się w nim. Uczestnicy tworzyli pacynki, dekoracje oraz autorski program teatralny. W dniu Walentynek wychowawca odniósł się do tematu miłości oraz szacunku do drugiej osoby, a także rozdano kartki walentynkowe. Na kolejnych zajęciach poruszono tematy związane z ochroną Ziemi- jak segregować śmieci, oszczędzać wodę czy energię elektryczną. W ostatnim tygodniu miesiąca podczas zajęć rozmawiano z dziećmi o cechach dobrego kolegi/koleżanki, dbaniu o zwierzęta, ulubionych książkach i postaciach oraz dlaczego warto czytać książki.

MARZEC:

W marcu warsztaty rozpoczęły się od zapoznania dzieci z podaniami ludowymi o Polsce i najbardziej znanymi legendami. Dzieci wykonały gazetkę z pracami plastycznymi wykonanymi podczas zajęć dotyczącymi ulubionych baśni. Na ostatnich zajęciach, które odbyły się 6 marca wychowawca omawiał z uczestnikami na temat zasad związanych z higieną i zachowania bezpieczeństwa w trakcie pandemii koronawirusa SARS-COV-2.

Dodatkowo, poza codziennymi obowiązkami i zajęciami wynikającymi z Roczego Planu Pracy, w Świetlicy organizowano zajęcia na podstawie obserwacji potrzeb dzieci i młodzieży:

1. Wyjścia do NOK.

2. Obchodzenie Świąt Nietypowych (Dzień dobrego uczynku, Dzień przyjaciela).
3. Zajęcia praktyczne z zakresu ekologii (zimowy recykling- podniesienie u dzieci świadomości ekologicznej).
4. Zajęcia socjoterapeutyczne wynikające z obserwacji potrzeb i zachowań grupy.
5. „Zumba kids” to zajęcia taneczne, podczas których uczestnicy poznali układy tańców integracyjnych oraz kroki do fitnessu terapeutycznego. Zajęcia miały na celu rozładowanie negatywnych emocji i napięć u dzieci i młodzieży.
6. Imprezy okolicznościowe takie jak: Dzień Babci, Dzień Dziadka, walentynki.

Dzieci i młodzież Świątlicowa brała udział w wielu konkursach świątlicowych i pozaświątlicowych w obszarach takich jak:

PLASTYCZNE	SPORTOWE	MUZYCZNE	INNE
„Barwy emocji” „Komiks” „Warsztaty decoupage” „Zimowy recykling” „Popcorn” „W zdrowym ciele zdrowy duch” „Karnawałowy czas” „Teatr kukielkowy” „Bajki i baśnie”	„Zegar”	„Zumba kids”	„Krzyżówki” „Turniej gier planszowych” „Piraci” „Łamigłówki mądrej sówki”

4. Bezpłatne wsparcie i poradnictwo psychologiczne

Osoby uzależnione i współuzależnione od alkoholu oraz osoby doświadczające przemocy w rodzinie mają możliwość korzystania nieodpłatnie z pomocy psychologa specjalisty psychoterapii uzależnień.. Porady psychologa udzielane są jeden raz w tygodniu tj. obecnie w poniedziałki w godzinach od 12.00 do 18.00. Psycholog udziela konsultacji indywidualnych w siedzibie Ośrodka, natomiast w sytuacjach, kiedy konieczna jest pomoc osobom, które ze względu na stan zdrowia albo inną uzasadnioną sytuację nie mogą zgłosić się do siedziby tutejszego Ośrodka, porady odbywają się w miejscu ich zamieszkania. Z uwagi na zagrożenie epidemiczne, konsultacje od marca 2020 r. odbywały się w formie telefonicznej.

Do zadań psychologa należy m.in.: pomoc psychologiczna w zakresie problemów związanych z przemocą w rodzinie i innymi problemami rodzinnymi m.in. uzależnieniem osób dorosłych i młodzieży, kryzysem w rodzinie, problemami opiekuńczo-wychowawczymi, niezaradnością życiową, popularyzowanie w lokalnym środowisku tematyki związanej z zapobieganiem i skutkami przemocy domowej, uzależnieniami, współpraca z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania skutkom przemocy domowej, indywidualny kontakt z osobami doświadczającymi ww. problemów mający na celu wsparcie w działaniu oraz edukację – poszerzanie wiedzy o zjawisku; działania edukacyjne; wsparcie dla rodziców mające na celu wypracowanie sposobów radzenia sobie z problemami dydaktycznymi bądź wychowawczymi; podejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie problemów nieprawidłowych zachowań z życia rodziny; edukowanie na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych oraz ich rodzin; motywowanie do zmiany zachowań i stylu życia; współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; wsparcie pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym udział w interwencjach kryzysowych w środowisku lokalnym; udzielanie wsparcia psychologicznego, także w miejscu zamieszkania osób potrzebujących, które ze względu na stan zdrowia albo inną uzasadnioną sytuację nie mogą zgłosić się do siedziby tutejszego Ośrodka.

Wynagrodzenie psychologa w całości finansowane jest ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Nałęczów.

W 2019 r. psycholog świadczył poradnictwo przez 264 godziny, w 2018 r. przez 376 godzin, natomiast w 2017 r. było ich 303 godziny.

W 2020 r. ogółem z indywidualnych porad psychologicznych skorzystało 38 osób, spotkań odbyło się 290. Psycholog w ramach konsultacji udzielił porad: 1 osobie podejrzanej, że jest dotknięta przemocą (9 konsultacji), 6 osobom podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie (68 konsultacji), jak również udzielił porad z powodu zespołu uzależnienia alkoholowego, zaburzeń adaptacyjnych oraz reakcji na silny stres (łącznie 213 konsultacji).

Psycholog w siedzibie Ośrodka udzielił 43 konsultacji, natomiast z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju od miesiąca marca 2020 r. konsultacje odbywały się w formie telefonicznej, za pomocą której udzielił 247 konsultacji.

5. Nieodpłatna pomoc prawna w ramach ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej

W związku z bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców nieodpłatną pomocą prawną tut. Ośrodek wystąpił do Starostwa Powiatowego w Puławach z informacją o konieczności utworzenia w Nałęczowie Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w ramach ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Mieszkańcy gminy Nałęczów dzięki zawartemu porozumieniu Urzędu Miejskiego ze Starostwem Powiatowym w Puławach w związku z art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1255) mogą korzystać z utworzonego od stycznia 2016 r. Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej mieszczącego się przy ul. Głęboznica 23a w Nałęczowie. Punkt czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 12.00. Z porad punktu w 2020 r. skorzystało 153 osoby z terenu naszej gminy, którym udzielono 153 porad prawnych. Inicjatywa ta kontynuowana jest również w 2021 roku.

6. Projekt pt. „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny” w ramach konkursu nr RPLU.11.02.00-IŻ.00-06-002/17, Oś priorytetowa 11 Włączanie Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał dofinansowanie w ramach konkursu nr RPLU.11.02.00-IŻ.00-06-002/17, Oś priorytetowa 11 Włączanie Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Priorytet Inwestycyjny 9iv Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne projektem partnerski pt. „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny”. Projekt realizowany jest od 1 stycznia 2019 roku w partnerstwie z Ośrodkami Pomocy Społecznej w Gościeradowie, Annopolu i Urzędowie. Planowany termin zakończenia realizacji projektu był na 31 grudzień 2020 r. Z uwagi na zagrożenie epidemiczne, specjalistyczne poradnictwo w zakresie uzależnień kontynuowane było do 31 marca 2021 r.

W ramach projektu odbywało się poradnictwo specjalistyczne z zakresu mediacji rodzinnych, poradnictwa psychologicznego, poradnictwa prawnego, poradnictwa psychologicznego dziecięcego, poradnictwa psychiatrii środowiskowego, terapii rodzinnej, poradnictwa w zakresie uzależnień, poradnictwa w zakresie przemocy domowej oraz poradnictwa obywatelskiego.

W 2019 roku świadczone 1038,5 godzin poradnictwa specjalistycznego, w tym:

- 57 godzin pomocy psychiatrii środowiskowego, ze wsparcia którego skorzystało 15 osób;
- 162 godziny poradnictwa w zakresie przemocy domowej, z pomocy skorzystało 11 osób;
- 136 godzin mediacji rodzinnych, z pomocy tej skorzystało 22 osoby;
- 82,5 godziny poradnictwa prawnego, z tego wsparcia skorzystało 13 osób;
- 210 godzin terapii rodzinnej, z tej pomocy skorzystało 18 osób;
- 63 godziny poradnictwa psychologicznego, z pomocy którego skorzystało 13 osób;
- 120 godzin poradnictwa w zakresie uzależnień, z tej formy wsparcia skorzystało 12 osób;
- 208 godzin poradnictwa psychologa dziecięcego, z pomocy którego skorzystało 21 osób.

Natomiast w 2020 roku ze wsparcia skorzystało 78 osób, zrealizowano 844,5 godziny poradnictwa specjalistycznego, w tym:

- 40 godzin pomocy psychiatry środowiskowego, ze wsparcia którego skorzystało 4 osoby;
- 100 godzin poradnictwa w zakresie przemocy domowej, z pomocy skorzystało 6 osoby;
- 77 godzin mediacji rodzinnych, z pomocy tej skorzystało 13 osób;
- 51 godzin poradnictwa prawnego, z tego wsparcia skorzystało 11 osób;
- 219,5 godziny terapii rodzinnej, z tej pomocy skorzystało 9 osób;
- 63 godziny poradnictwa psychologicznego, z pomocy którego skorzystało 10 osób;
- 107 godzin poradnictwa w zakresie uzależnień, z tej formy wsparcia skorzystało 14 osób;
- 187 godzin poradnictwa psychologa dziecięcego, z pomocy którego skorzystało 33 osoby.

W ramach projektu „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny” prowadzona była zgodnie z ustawą o pomocy społecznej praca socjalna, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Pracownicy socjalni odpowiadali za przeprowadzenie diagnozy potrzeb osób i rodzin uczestniczących w projekcie oraz za prowadzenie i realizację działań określonych w kontraktach socjalnych.

7. Projekt pt. „Nałęczowska Akademia Seniora” w ramach konkursu nr RPLU.11.02.00-06-0056/18, Oś priorytetowa 11 Włączanie Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie w 2018 roku przygotował projekt konkursowy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w zakresie Osi Priorytetowych 9-12 RPO WL 2014-2020 pt. „Nałęczowska Akademia Seniora”, który został pozytywnie oceniony i otrzymał dofinansowanie w wysokości 972 248,70 zł.

Celem projektu jest świadczenie w ramach Klubu Seniora w Nałęczowie w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. wysokiej jakości usług społecznych osobom starszym, wykluczonym lub zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Klub Seniora ma na celu aktywizację, integrację i zmianę wizerunku człowieka starszego w społeczeństwie, w tym w społeczeństwie lokalnym; rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych, edukacyjnych oraz upowszechnianie zdrowego stylu życia. Podejmowane działania w Klubie Seniora mają również na celu przeciwdziałanie osamotnieniu, marginalizacji seniorów oraz przyczyniają się do ich aktywizacji społecznej. Klub Seniora skierowany jest do osób po 60 roku życia, w tym do osób z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnych. W projekcie w ramach Klubu Seniora

zaplanowano dla seniorów usługi o charakterze profilaktycznym, aktywizującym i integracyjnym oraz zajęcia edukacyjne i integracyjne.

Dzięki uzyskanym środkom finansowym z Unii Europejskiej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie w pierwszej kolejności na początku 2019r. wykonał prace remontowe i dostosował lokal do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych.

Siedziba Klubu znajduje się w Nałęczowie, przy ul. Głęboznica 23a.

Lokal składa się z 4 pomieszczeń:

✓ pokoju przeznaczonego do indywidualnych porad specjalistów tj. prawnika, psychologa, dietetyka itp. Jest to miejsce, gdzie seniorzy w warunkach zapewniających intymność rozmowy o różnych problemach mogą porozmawiać ze specjalistami i innymi seniorami, skorzystać z poradnictwa, a także odpocząć. Jest to również miejsce Biura Klubu Seniora, gdzie uczestnicy przechowują niezbędne dokumenty, przygotowują projekty zaproszeń, plakaty, planów imprez itp.;

✓ pokoju przeznaczonego na organizację pogadanek i spotkań okolicznościowych dla mniejszych grup, około 10-15 osobowych;

✓ pokoju przeznaczonego na organizację spotkań okolicznościowych w większych grupach oraz warsztatów i zajęć dla seniorów (m.in. relaksacyjnych, muzycznych, tanecznych itp.);

✓ kuchni, która służy do codziennego funkcjonowania Klubu. Pomieszczenie zostało wyposażone w meble, sprzęt AGD oraz akcesoria kuchenne.

Dzięki uzyskanemu wsparciu poza wykonaniem prac remontowych, Klub został również umeblowany i wyposażony w niezbędny sprzęt tj. kolorową drukarkę, telewizor, odtwarzacz CD, stoły i krzesła.

Ponadto, seniorzy w Klubie mają do dyspozycji szatnię i łazienkę dostosowaną potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

Klub Seniora przeznaczony jest dla osób starszych z terenu Gminy Nałęczów po 60 roku życia (25 kobiet i 5 mężczyzn) z terenu naszej gminy. Z uwagi na zwiększone zainteresowanie do Klubu zakwalifikowanych zostało 53 uczestników (4 mężczyzn i 49 kobiet).

Uczestnicy Projektu mają możliwość korzystania z następujących warsztatów i form wsparcia:

1. **Zajęcia chóru**, mają na celu rozwój talentów muzycznych i wokalnych.
2. **Zajęcia kulinarne**, podczas których uczestnicy nie tylko uczą się nowych przepisów, ale także ćwiczą swoje umiejętności, wymieniają się doświadczeniami w zakresie gotowania, poznają nowe techniki kulinarne, uzyskują wiedzę na temat produktów spożywczych, ich właściwościach, a także zdrowego odżywiania.
3. **Warsztaty Rusz głową**, podczas których seniorzy ćwiczą pamięć, koncentrację i logiczne myślenie, mają one na celu utrzymanie jak najdłużej sprawności umysłowej naszych podopiecznych.
4. **Warsztaty rękodzieła**, mają charakter praktyczny, podczas których wykorzystywane są różnorodne materiały i stosowane różnorodne techniki. Celem warsztatów jest

rozwijanie nowych umiejętności, zainteresowań, rozwijanie motoryki małej, poznanie przez seniorów różnorodnych technik rękodzieła artystycznego.

5. **Warsztaty wizerunku.** Zajęcia mają na celu nabycie wiedzy i nowych umiejętności w kreowaniu własnego wizerunku. Warsztaty mają charakter praktyczny, uczestnicy na warsztatach nabywają wiedzę w zakresie budowania spójnego wizerunku, biorąc pod uwagę wszystkie jego aspekty. Celem warsztatów jest doskonalenie wizerunku, nauka makijażu, doboru kosmetyków do indywidualnych potrzeb i wymagań. Warsztaty mają również na celu naukę analizy sylwetki z doбором kolorów i fasonów, typu urody z doбором indywidualnej palety barw, doboru fryzur oraz koloru włosów.
6. **Warsztaty Senior skuteczny lider,** mają na celu wzmocnienie aktywności seniorów poprzez wsparcie merytoryczne m.in. poprawę zdolności komunikacyjnych, motywacji do działania i tworzenia nowych inicjatyw, szukania lidera w grupie.
7. **Warsztaty z zakresu pierwszej pomocy.** Uczą seniorów jak postępować w sytuacjach kryzysowych, jak udzielić pierwszej pomocy, gdzie szukać pomocy i jak zachować się w różnych sytuacjach. Podczas zajęć seniorzy otrzymali pudełko życia. W pudełku życia znajduje się zaświadczenie informacyjne wypełnione przez lekarza opisujące schorzenia danego seniora i przyjmowane przez niego leki. Pudełko życia ma pomóc seniorowi w sytuacji przyjazdu karetki pogotowia, aby usprawnić pomoc ratunkową.
8. **Poradnictwo psychologiczne, prawne i dietetyczne.** Są to spotkania indywidualne ze specjalistami. Specjaliści pomagają rozwiązywać seniorom problemy psychologiczne, prawne, dietetyczne.
9. **Zajęcia sportowo – ruchowe z poradnictwem rehabilitacyjnym.** Są to zajęcia indywidualne z rehabilitantami, dostosowane do indywidualnych potrzeb. Zajęcia mają na celu przede wszystkim utrzymanie i rozwój sprawności fizycznej, poprawę ogólnego samopoczucia, minimalizowania skutków niesprawności, wzmocnienie układu mięśniowo-stawowego Uczestników oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu i osamotnieniu.
10. **Zajęcia taneczne,** są to zajęcia grupowe, podczas których seniorzy ćwiczą i rozwijają swoje umiejętności taneczne.
11. **Zajęcia relaksacyjne.** Prowadzone są w małych grupach 6 osobowych, na matach. Uczestnicy odprężają się słuchając muzyki i odgłosów natury. Zajęcia prowadzone są przez psychologa.
12. **Zajęcia animacyjne.** To zajęcia edukacyjne, prowadzone przez animatorów. Dotyczą różnorodnej tematyki, np. gdzie szukać pomocy w sytuacjach trudnych, jak chronić się przed Covid – 19 itp. Animatorzy animują również spotkania okolicznościowe, wieczorki taneczne, organizują grupy wsparcia.
13. **Wyjścia na basen, do jaskini solnej.**
14. **Wyjazdy edukacyjno – integracyjne, wyjazdy do teatru, wyjścia do kina.**
15. **Spotkania okolicznościowe m.in. Wigilia, Andrzejki, Dzień Seniora, wieczorki taneczne.**

Liczba godzin zrealizowanego wsparcia z podziałem na rodzaj działania, liczbę warsztatów oraz zrealizowane godziny

L.p.	Rodzaj wsparcia	Liczba warsztatów/ godzin zrealizowanych w 2019r.	Liczba warsztatów/ godzin zrealizowanych w 2020r.
1.	Zajęcia chóru	27/100	15/34 kontynuacja w 2021r.
2.	Zajęcia kulinarne	6/30	kontynuacja w 2021r.
3.	Warsztaty Rusz głową	10/50	4/20
4.	Warsztaty rękodzieła	37/148	4/16 kontynuacja w 2021r.
5.	Warsztaty wizerunku	realizacja w 2021r.	-----
6.	Warsztaty Senior skuteczny lider	4/24	kontynuacja w 2021r.
7.	Warsztaty z zakresu pierwszej pomocy	8/32	2/8 kontynuacja w 2021r.
8.	Poradnictwo psychologiczne	indywidualne -120 h	indywidualne -105h, kontynuacja w 2021r.
9.	Poradnictwo prawne	indywidualne – 120h	Indywidualne – 63h, kontynuacja w 2021
10.	Poradnictwo dietetyczne	10/20	kontynuacja w 2021r.
11.	Zajęcia sportowo – ruchowe z poradnictwem rehabilitacyjnym	realizacja w 2021r.	
12.	Zajęcia taneczne	16/40	7/17,5 kontynuacja w 2021r.
13.	Zajęcia relaksacyjne	16/60	-----
14.	Zajęcia animacyjne	131h	53h, kontynuacja w 2021r.
15.	Wyjścia na basen	Realizacja w 2021r.	
16.	Wyjścia do jaskini solnej	Realizacja w 2021r.	
17.	Wyjazdy edukacyjno - integracyjne	2	Kontynuacja w 2021r.
18.	Wyjazdy do teatru	1	Kontynuacja w 2021r.
19.	Wyjścia do kina	-----	2, Kontynuacja w 2021r.
20.	Spotkania okolicznościowe i wieczorki taneczne	12/78	Kontynuacja w 2021r.

Zdjęcia z warsztatów (2019r. i 2020r.)

W 2020 roku poza zajęciami w Klubie zostały zorganizowane dwa wyjścia do kina, każde dla 20 osób.

W dniu 23 sierpnia 2020 r. (niedziela) seniorzy brali udział seansie pt. „xABO: Książd Boniecki” , natomiast w dniu 17 października 2020 r. (sobota) w seansie pt. „Wojtyła. Śledztwo”.

2020r. był trudnym rokiem dla Nałęczowskiej Akademii Seniora. W związku z panującą sytuacją w kraju oraz zagrożeniem spowodowanym chorobą COVID-19 działalność Klubu od dnia 11.03.2020r. została zawieszona. W miesiącu lipcu i sierpniu uruchomiono indywidualne poradnictwo psychologiczne oraz spotkania z animatorem. Od miesiąca września uruchomiono indywidualne poradnictwo prawne i część zajęć. Animatorzy organizowali zajęcia w małych grupach stosując wszelkie środki ostrożności i reżim sanitarny.

Zajęcia animatorów oraz pozostałe warsztaty organizowane były w salach umożliwiających zachowanie dystansu pomiędzy uczestnikami i prowadzącym, z wykorzystaniem środków do dezynfekcji i ochrony indywidualnej.

W dniu 16 października 2020r. Wojewoda Lubelski decyzją znak PS-II.021.14.3.2020 ponownie czasowo zawiesił, w terminie od dnia 19 października 2020 r. działalności m.in. dziennych domów i klubów przeznaczonych dla osób powyżej 60 roku życia. Działalność zawieszona była, aż do 14 lutego 2021r. Ponownie decyzją Wojewody Lubelskiego z dnia 25 marca 2021 r. znak sprawy PS-II.021.3.1.2021 polecającą Wójtom, Burmistrzom, Prezydentom Miast, Zarządom Powiatów województwa lubelskiego, zawiesić stacjonarne zajęcia m.in. w ośrodkach wsparcia oraz innych placówkach wsparcia dziennego przeznaczonych dla osób powyżej 60 roku życia. W związku z powyższym działalność Klubu ponownie została zawieszona i wznowiła swoją działalność pod koniec kwietnia 2021r.

W związku z powyższym działalność Klubu była zawieszona i w tym okresie kiedy wydane były decyzje Wojewody Lubelskiego nie mogliśmy realizować nawet indywidualnych spotkań z seniorami. Zajęcia które się nie odbyły w 2020r. będą się odbywały w 2021r.

8. Projekty pt. „Most do aktywnej przyszłości” oraz „Pomost do zatrudnienia” - Oś priorytetowa 11 Włączanie Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Od września 2019r. tut. Ośrodek realizuje dwa projekty finansowane z Unii Europejskiej - „Most do aktywnej przyszłości” i „Pomost do zatrudnienia”. Liderem projektu jest Fundacja Synergium w Lublinie a partnerami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie oraz Polska Fundacja Wspomagania Rozwoju Gospodarczego OIC Poland w Lublinie.

Projekty zakładają przeszkolenie łącznie 80 osób z terenu naszej gminy. Po szkoleniach osoby będą odbywały staże zawodowe. Projekty zakładają wiele innych działań aktywizacyjnych i

wspierających m.in. wsparcie psychologiczne, doradcy zawodowego, indywidualną ścieżkę reintegracji, szkolenia zawodowe oraz płatne staże.

W 2020r. udział w projekcie wzięło łącznie 20 osób, 10 osób odbyło kurs zawodowy kucharz, natomiast 10 osób ochroniarz. Po zakończonych kursach osoby podjęły płatne staże.

W 2021r. kolejna grupa 20 osób odbędzie szkolenia zawodowe w zakresie pracownik biurowy. Projekty będą realizowane do grudnia 2022 roku.

9. Projekt pn. „System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON”

W dniu 18 grudnia 2018 r. tut. Ośrodek przystąpił do realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie projektu pn. „System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON”. Projekt ma na celu usprawnienie procesu aplikowania o środki PFRON za pomocą ogólnopolskiego systemu informatycznego SOW. Beneficjentami projektu są osoby niepełnosprawne, które wraz z wdrożeniem Systemu SOW, mają możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie, a nawet podpisanie umowy w postaci elektronicznej bez dodatkowych wizyt w Urzędzie. Z uwagi na fakt, iż wśród osób niepełnosprawnych są także osoby wykluczone cyfrowo, nieposiadające dostępu do komputera lub Internetu pracownicy tut. Ośrodka dzięki urządzeniom otrzymanym w ramach projektu są w stanie informować swoich podopiecznych o możliwości składania wniosków, a także udzielać pomocy w wypełnieniu dokumentów drogą elektroniczną.

10. Darowizny na rzecz klientów Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym artykułów żywnościowych. W miesiącu wrześniu 2020 r. Ośrodek otrzymał od firmy Materne – Polska Sp. z o.o. nieodpłatnie 330 słoików dżemów.

W miesiącu marcu 2020 r. Ośrodek otrzymał od firmy Nestle S.A. 504 sztuk wody niegazowanej 1,5 l Pure Life oraz 1512 sztuk wody niegazowanej 0,5 l Nałęczowianka.

W miesiącu marcu 2020 r. Ośrodek otrzymał od firmy Nałęczów Zdrój 1512 sztuk wody niegazowanej 0,5 l Ciosowianka.

Otrzymane dary zostały przekazane świetlicy środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” oraz rodzinom i osobom potrzebującym z terenu gminy Nałęczów.

11. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie

W 2020 r. odbyło się 9 posiedzeń Zespołu opiniującego wnioski na sprzedaż alkoholu. Wydano 24 postanowienia opiniujące pozytywnie, czyli pozytywnych opinii punktu sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- 4 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa do spożycia w miejscu sprzedaży,

- 5 postanowień dotyczące sprzedaży o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 4 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 4 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości powyżej 4,5% - 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 4 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości powyżej 18% alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 3 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości powyżej 18% alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży.

W 2020 r. odbyło się 8 posiedzeń Zespołu orzekającego o potrzebie leczenia odwykowego. Do Zespołu wpłynęło 12 wniosków o przypadkach nadużywania alkoholu i potrzebie skierowania na leczenie odwykowe.

Zespół w 2020 r. prowadził 16 spraw wobec osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu.

W 2020 r. łącznie wysłano 36 wezwań i zaproszeń do osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu, wnioskodawców oraz do osób będących świadkami nadużywania alkoholu.

Zespół orzekający o potrzebie leczenia odwykowego skierował 8 osób na badanie przez biegłego psychologa i psychiatrę do Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Do Sądu Rejonowego w Puławach III Wydział Rodzinny i Nieletnich skierowanych zostało 6 wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz nałożenie nadzoru kuratora sądowego. W 2020 roku wydanych przez Sąd zostało 5 postanowień w powyższym zakresie.

Ponadto odbyło się 3 posiedzenia całego składu komisji w sprawie ustalenia planu pracy Komisji na 2020 rok, opiniowania wniosku o dofinansowanie działań ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok, opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok.

12. Zespół Interdyscyplinarny w Nałęczowie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Zgodnie z ustawą zespół interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy.

Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa Rada Gminy w drodze uchwały. Podjęcie uchwały było pierwszym krokiem w procedurze tworzenia zespołu interdyscyplinarnego. Podstawą do powoływania i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego było również zawarcie porozumień pomiędzy Burmistrzem a podmiotami wchodzącymi w skład zespołu interdyscyplinarnego.

Zarządzeniem Nr 239/2020 Burmistrza Nałęczowa z dnia 12 listopada 2020 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Nałęczowie, w zmienionym składzie, tj. 2 przedstawiciele Posterunku Policji w Nałęczowie, przedstawiciel Szkoły Podstawowej im. Bolesława Prusa w Sadurkach, przedstawiciel Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Piotrowicach, przedstawiciel SP ZOZ w Nałęczowie, 2 przedstawiciele Sądu Rejonowego w Puławach, przedstawiciel Szkoły Podstawowej im. Ewy Szelburg – Zarembiny w Drzewcach, przedstawiciel Przedszkola im. Adama Żeromskiego w Nałęczowie, przedstawiciel Szkoły Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Nałęczowie, 2 przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie, 4 przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie, przedstawiciel Nałęczowskiego Stowarzyszenia Charytatywnego w Nałęczowie, przedstawiciel Straży Miejskiej w Nałęczowie.

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W roku 2020 odbyło się 8 posiedzeń całego zespołu.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego określone są w ustawie i należą do nich:

1. realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu, w szczególności:
 - a) diagnoza problemu przemocy w rodzinie,
 - b) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
 - c) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
 - d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
 - e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą

odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

W roku sprawozdawczym zostało utworzonych 13 grup roboczych, odbyło się 56 posiedzeń.

W ramach procedury członkowie grupy roboczej:

1. udzielają pomocy osobie , co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
2. podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań,
3. zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
4. opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych,
5. rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

W 2020 r. 27 rodzin objętych było procedurą „Niebieskie Karty”, wobec 16 rodzin wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym.

	INSTYTUCJA WSZCZYNAJĄCA PROCEDURE	LICZBA UZUPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA - A”
1.	MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W NAŁĘCZOWIE	2
2.	GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W NAŁĘCZOWIE	0
3.	POLICJA	14
4.	OŚWIATA	0
5.	OCHRONA ZDROWIA	0
RAZEM		16

W roku 2020 r. w 27 rodzinach zakończono procedurę „Niebieskie Karty”, w 20 rodzinach z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, w 7 rodzinach z kolei, z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Jeżeli osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nadużywa alkoholu, członkowie grupy roboczej kierują tę osobę do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie w ramach czynności zawodowych w związku z prowadzona procedurą „Niebieskie Karty” niejednokrotnie kierowali pisma do prokuratury, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie, dotyczące sytuacji osób w ramach prowadzonych procedur. O zdarzeniach z udziałem małoletnich dzieci na bieżąco informowany był Sąd Rejonowy w Puławach III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

W 2020 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną związaną z problemem przemocy w 27 rodzinach. Panująca w kraju sytuacja związana z rozpowszechnianiem choroby zakaźnej COVID – 19, ma aktualnie bardzo duży wpływ na udzielanie skutecznej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Najistotniejsze czynniki utrudniające to:

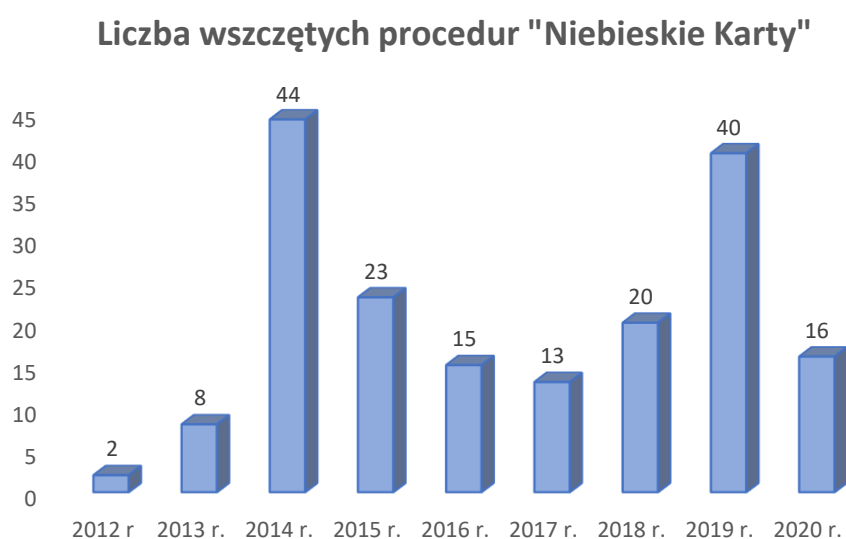
1. ograniczenia związane z przemieszczaniem osób,
2. przypadki braku możliwości bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą,
3. zagrożenia wynikające z kontaktu telefonicznego (obecność sprawcy w miejscu zamieszkania),
4. utrudnienia związane z organizacją posiedzeń grup roboczych,
5. poradnictwo specjalistyczne, często realizowane jedynie za pomocą kontaktów telefonicznych lub zdalnie.

W tej trudnej sytuacji spowodowanej pandemią, osoby doznające przemocy niekiedy z uwagi na konieczność izolacji, kwarantanny lub zmiany sytuacji zawodowej spowodowanej np. utratą pracy, niejednokrotnie pozostają w domu ze sprawcami przemocy przez całe dni. Z uwagi na powyższe, prowadzona jest intensywna współpraca pomiędzy poszczególnymi służbami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy, wspólne poszukiwanie alternatyw dla tradycyjnych działań.

Działania związane z procedurą „Niebieskie Karty” stanowią element działań realizowanych w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej w Nałęczowie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nałęczów. W ramach akcji informacyjnej dotyczącej przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

i działań podejmowanych celem zapobiegania temu zjawisku oraz szerzenia wiedzy na temat problemu przemocy w rodzinie członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Nałęczowie oraz członkowie grup roboczych przekazują w miejscach pracy informacje na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz informacje, gdzie osoby potrzebujące mogą szukać pomocy. Podejmowane działania mają na celu uwrażliwienie szerszej grupy odbiorców oraz zwrócenie szczególnej uwagi na osoby doświadczające przemocy oraz zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w tym zakresie.

Poniżej przedstawione są dane dotyczące liczby uzupełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” w latach 2012 – 2020.

Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej i finansowej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej.

W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej opartego na ścisłej współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami publicznymi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uważa za potrzebne w szczególności:

1. Stałe podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej, poprzez podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej.
2. Konieczność zabezpieczenia środków na zadania realizowane przez tut. Ośrodek oraz funkcjonowanie Ośrodka.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie od 26.11.2018r. zmienił swoją siedzibę i obecnie mieści się w budynku po dawnym gimnazjum. Budynek wymaga dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych i przepisów przeciwpożarowych. Na kondygnacji na której znajduje się Ośrodek, konieczna będzie sukcesywna wymiana grzejników na nowe. Poprzednie zakupione były ok. 19 lat temu. Niezbędne jest również podjęcie działań mających na celu zaadaptowanie działki, w szczególności z tyłu (posprzątanie, utwardzenie terenu na miejsca parkingowe, wyłożenie kostki przy schodach). Z czasem konieczne będzie również wykonanie prac remontowych związanych z osuszeniem i odwodnieniem budynku, aby pozbyć się wilgoci w części piwnicznej.
4. Konieczne jest również wygospodarowanie środków finansowych na poprawę warunków wynagrodzeń kadry tut. Ośrodka. Uważamy, że poziom wynagrodzenia kadry Ośrodka jest niewspółmierny do realizowanych zadań i ponoszonej za nie odpowiedzialności. Realizowane przez Ośrodek zadania są trudne, wymagające specjalistycznej wiedzy i kwalifikacji, ciągłego doksztalcania się, a klienci są często roszczeniowi i agresywni, co powoduje, że praca w pomocy społecznej jest pracą niebezpieczną i obciążającą. Należy wskazać również, że obserwuje się spadek zainteresowania pracą w pomocy społecznej spowodowany niskim poziomem wynagrodzeń oraz trudną i specyficzną pracą.
5. Konieczność stałego podnoszenia poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej, poprzez dalsze podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry Ośrodka.
6. Kontynuacja działań na rzecz seniorów. Ośrodek otrzymał środki finansowe na utworzenie Klubu Seniora. Niezbędna jest kontynuacja tej inicjatywy.
7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w dalszym ciągu zamierza wspierać się aktywnym udziałem sektora organizacji pozarządowych w realizacji różnorodnych działań mających na celu wsparcie mieszkańców gminy oraz rozwiązywanie lokalnych problemów. W tym zakresie planuje się dalszy rozwój form współpracy i budowanie relacji partnerskich, zarówno z organizacjami, z którymi współpracowano w latach

poprzednich, jak i nawiązanie współpracy z innymi organizacjami, podmiotami i partnerami społecznymi.

8. Konieczność dalszego rozwoju bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego. Poradnictwo specjalistyczne w szczególności: prawne, psychologiczne i rodzinne powinno być świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Konieczne jest również zapewnienie poradnictwa psychologa dziecięcego.
9. Prowadzenie dalszych działań związanych ze wspieraniem rodziny i systemem pieczy zastępczej na terenie gminy i kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny.
10. Rozwijanie pracy socjalnej z poszczególnymi grupami osób wymagającymi wsparcia oraz podejmowanie nowych działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.
11. Kontynuacja funkcjonowania i poszerzenie programu Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa”.
12. Kontynuacja realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy Nałęczów, a w szczególności - kontynuacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
13. Kontynuacja realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, którego celem jest zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz podnoszenie świadomości lokalnej społeczności, w zakresie szkodliwości używania środków psychoaktywnych,
14. Kontynuacja w 2021r. projektu pt. „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny”, skierowanego do osób i rodzin potrzebujących z terenu Gminy, w ramach którego odbywa się specjalistyczne poradnictwo.
15. Konieczność dalszego pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację różnorodnych działań mających na celu wsparcie osób i rodzin oraz rozwój nowych form wsparcia oraz kontynuacja już rozpoczętych działań.